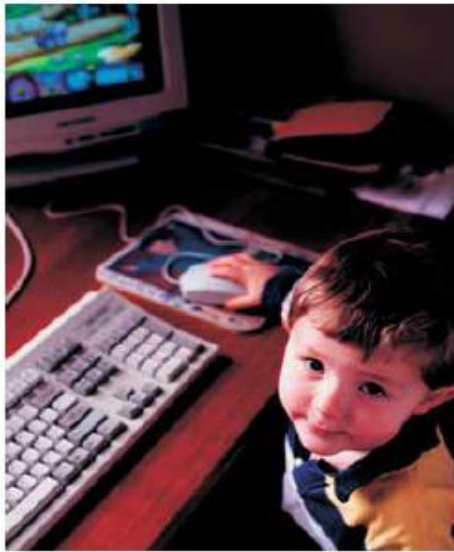

4. Τι μαθαίνουν τα παιδιά στο νηπιαγωγείο, τα οποία οι γονείς δεν μπορούν να τα αναγνωρίσουν εύκολα

Τα νήπια μαθαίνουν πολλά πράγματα στο νηπιαγωγείο, τα οποία δεν είναι εύκολο να τα αναγνωρίσουν οι γονείς. Ωστόσο έχουν αποκτήσει εμπειρίες, γνώσεις και δεξιότητες που τα οπλίζουν για τη σχολική και την ενήλικη ζωή τους.

Ακολουθώντας παρουσιάζουμε δώδεκα παραδείγματα μαθησιακών δραστηριοτήτων που μπορούν να επιτευχθούν στο νηπιαγωγείο και που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη των νηπίων, των οποίων όμως τα αποτελέσματα δεν είναι εύκολο να αναγνωριστούν στην αρχή της προσχολικής και της κοινωνικής τους ζωής. Αυτά τα «σημεία επιτυχίας» είναι σημαντικά για τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς και αποτελούν τομείς όπου θα πρέπει να επικεντρώνεται η μαθησιακή διαδικασία:

- Είσαι σημαντικός/-ή για μένα. (Ο σεβασμός του άλλου)
Στις μεικτές ηλικιακές ομάδες τα νήπια πολλές φορές βιώνουν διαφορετικές καταστάσεις και είναι φορείς διαφορετικών κοινωνικών εμπειριών. Αυτές οι προσωπικές εμπειρίες μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για αμοιβαία κατανόηση και ανάπτυξη υπεύθυνης συμπεριφοράς.

- Έχω ενδιαφέροντα. (Τα ενδιαφέροντα των νηπίων ως εφαλτήριο της μαθησιακής διαδικασίας)

Οι ερωτήσεις των νηπίων θα πρέπει να αποτελούν τον κεντρικό άξονα μάθησης στο νηπιαγωγείο, γιατί αντικατοπτρίζουν τα ενδιαφέροντά τους και τις ιδέες

που έχουν για τον κόσμο που τα περιβάλλει. Όταν παίρνουμε στα σοβαρά τα ενδιαφέροντα των παιδιών και τα καθιστούμε σημείο εκκίνησης της δραστηριότητας στο νηπιαγωγείο, τότε τα νήπια είναι ευτυχισμένα όταν μαθαίνουν και όταν ανακαλύπτουν.

- Καταλαβαίνω. (Τρόποι μάθησης στο νηπιαγωγείο)

Τα νήπια μαθαίνουν ολιστικά. Δεν θέλουν απλώς να κοιτούν κάτι και να μιλούν γι' αυτό. Θέλουν να το κρατήσουν, να το μυρίσουν, να το γευτούν, να το νιώσουν και να το δοκιμάσουν. Αυτό όχι μόνο πρέπει να συμβαίνει και στο νηπιαγωγείο, αλλά και να υποστηρίζεται απόλυτα. Οι αισθητηριακές αντιλήψεις αποτελούν τις βάσεις για τις διαφοροποιημένες φαντασιακές ικανότητες και τις ικανότητες μάθησης και κατανόησης. Γι' αυτό και τα παιδιά έχουν συχνά βρόμικα ρούχα και χέρια. Αλλά αυτός είναι και ο μόνος τρόπος να έρθουν σε επαφή μεταξύ τους και με τον κόσμο που τα περιβάλλει, αποκτώντας εμπειρίες που θα τους χρησιμεύσουν αργότερα στο σχολείο και στη ζωή.

- Είμαι ικανός/-ή να το κάνω. (Ανεξαρτητοποίηση)

Το να ντυθούν μόνο τους, να βάλουν τα παπούτσια τους, να βρουν ένα αντικείμενο που έχασαν, να καθαρίσουν κάτι που λέρωσαν, αυτά είναι κάποιες απλές δραστηριότητες, που θα τα βοηθήσουν να γίνουν ανεξάρτητα.

- Θέλω να ξέρω. (Περιέργεια)

Το σημαντικότερο κίνητρο μάθησης σ' αυτή την ηλικία είναι η περιέργεια, και όταν τα νήπια είναι περίεργα είναι παντοδύναμα. Στο νηπιαγωγείο η περιέργεια των παιδιών αποτελεί ικανή και αναγκαία συνθήκη για την αποτελεσματική του λειτουργία και θα πρέπει να ενθαρρύνεται από τον/την εκπαιδευτικό.

- Πιστεύω στο εαυτό μου. (Αυτοπεποίθηση)

Όταν τα παιδιά σκαρφαλώνουν σε ένα δέντρο, όταν «κόβουν» με ένα «μαχαίρη» ή όταν μαγειρεύουν, δεν δραστηριοποιούνται απλώς σε μια παιγνιώδη κατάσταση, αλλά θέλουν να κάνουν κάτι που κάνουν και οι ενήλικοι, κάτι που συμβαίνει στον αληθινό κόσμο. Στο νηπιαγωγείο τα νήπια ενθαρρύνονται να μαγειρεύουν, να ψήνουν, να κάνουν χειροτεχνίες και γενικά να πραγματοποιούν τις ιδέες που έχουν για τον πραγματικό κόσμο. Η αυτοπεποίθηση κάνει τα παιδιά δυνατά και τους δίνει κίνητρα.

- Έχω μια ιδέα. (Ανάπτυξη και έκφραση των ιδεών των παιδιών)

Το παιχνίδι, η ζωγραφική, η χειροτεχνία, οι αφηγήσεις, η μουσική, η κίνηση και οι ανακαλυπτικές δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο προσφέρουν στα νήπια το χρόνο, τις ευκαιρίες και την ελευθερία για να αναπτύξουν τους δικούς τους τρόπους έκφρασης. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά αναπτύσσουν πρωτοβουλίες, τη φαντασία τους, ακολουθούν τις ιδέες τους, ανακαλύπτουν λύσεις σε μικρά προβλήματα, γίνονται εφευρετικά και δημιουργικά.

- Θέλω να κάνω αυτό. (Οι ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών)

Οι δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο πηγάζουν από τις ανάγκες των παιδιών και το παιχνίδι παίζει κεντρικό ρόλο σε όλες τις δραστηριότητες. Το παιχνίδι προσφέρει διασκέδαση και ευχαρίστηση, γι' αυτό τα νήπια κατά τη διάρκειά του κάνουν πράγματα με όλη τους την καρδιά. Την ώρα του παιχνιδιού τα παιδιά κάνουν πράγματα που τα ευχαριστούν, ενώ ταυτόχρονα μαθαίνουν να αναπτύσσουν σημαντικές δεξιότητες.

- Ανήκω. (Η αίσθηση του ανήκειν)

Για τα παιδιά το να είναι μαζί με άλλα παιδιά και να παίζουν είναι πολύ σημαντικό. Τα κοινά ενδιαφέροντα των παιδιών στο παιχνίδι τα φέρνουν κοντά το ένα με το άλλο. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού τα παιδιά σχεδιάζουν και αποφασίζουν μαζί, μαθαίνουν πράγματα σε βάθος, μαθαίνουν να λένε την άποψή τους, να κάνουν συμβιβασμούς και να δημιουργούν φιλίες.

- Έχω κάτι να πω. (Ικανότητα επικοινωνίας και έκφρασης μέσω της γλώσσας)

Όταν τα νήπια τσακώνονται μεταξύ τους, όταν ανταλλάσσουν εμπειρίες, όταν συνεργάζονται για να οργανώσουν κάποιο παιχνίδι ή κάποια δραστηριότητα, όταν συ-

ζητούν τη γνώμη του κάθε παιδιού, αλλά και όταν διαφωνούν, μαθαίνουν να είναι δυνατά. Όταν μαθαίνουν να εκφράζονται μέσω της γλώσσας, μαθαίνουν να καταλαβαίνουν το ένα το άλλο και να σέβονται τις προσωπικότητές τους.

- Έχω μια δουλειά. (Ανάληψη ευθυνών)

Τα νήπια αναλαμβάνουν και φέρνουν εις πέρας διάφορες δουλειές στη μικρή κοινότητα του νηπιαγωγείου. Η τακτοποίηση των παιχνιδιών και των γωνιών, κάποιες μικρές εργασίες καθαρισμού και η προσφορά βοήθειας σε κάποιο παιδί που δεν μπορεί να κάνει κάτι είναι δραστηριότητες που βοηθούν τα παιδιά να αναλαμβάνουν ευθύνες.

- Πρέπει να σε γνωρίσω. (Ο σεβασμός του διαφορετικού και η αρμονική συμβίωση)

Στο νηπιαγωγείο υπάρχουν παιδιά που προέρχονται από διαφορετικές οικογένειες, με διαφορετικό πολιτισμικό κεφάλαιο, διαφορετική εθνική καταγωγή και διαφορετική οικονομική ευχέρεια. Το περιβάλλον της προσχολικής τάξης αποτελεί έναν κοινωνικό μικρόκοσμο, όπου τα νήπια έρχονται σε επαφή με τις διαφορετικότητες της κοινωνίας των ενηλίκων και μαθαίνουν πώς να αποδέχονται το διαφορετικό και να συμβιώνουν αρμονικά μαζί του.

Τελικά τα καινούργια στοιχεία στη μάθηση των παιδιών του 21ου αιώνα αναπτύσσονται στο νηπιαγωγείο εκείνο που επικεντρώνεται:

- Στην οικοδόμηση μιας εικόνας του εαυτού και της ομάδας γεμάτης γνώση και αυτοπεποίθηση.
- Στην εδραίωση κριτικής σκέψης, που να είναι ανοιχτή στους άλλους, ανοιχτή στην αμφιβολία, ανοιχτή στην αποδοχή του λάθους και της αβεβαιότητας.
- Στην καλλιέργεια των ικανοτήτων όλων των παιδιών να παρατηρούν, να συλλέγουν στοιχεία και να ερμηνεύουν.